

חיישיבה נפתחה ב-10.10
אכ

- 1 -

ועדת החקירה - 19.2.1974
ישיבה צ"ר

עדותו של ה/א שלמה ענבל

היו"ר מה שמך הסלא?

ש. ענבל ה/א שלמה ענבל.

היו"ר אחת מצהיר בהן-צדק לומר את האמת?

ש. ענבל כן.

השאלה
היו"ר: אחת יודע שהעדות סודית והדיון סודי?

ש. ענבל: כן.

נכבצל: מה תפקידך בצ.ה.ל.?

ש. ענבל: קצין קשר ראשי לאלקטרוניקה בצ.ה.ל..

היו"ר: מצא אתה יכול לספר לנו כמה פרטים על קורות חייך? שנת

הלידה, מקום הלידה.

השאלה

ש. ענבל: שנת הלידה - 1929, כחל-אביב. צבר. דוכ נעורי למדתי

בנתניה, חבר ההגנה, צד"ע, חי"ש. כבר בהגנת עסקתי בקשר,

באותה הרמה ובהיקפים שהיו אז. מתחילת מלחמת השיחרור עסק בקשר. ב-47 התחפתי

בקודם סמל-קצר, בהחילת מלחמת השיחרור סמל-קשר נפתי. לאחר מכן - קצין קשר גדודי

ועבור בחפיקים בשטח הקשר עד היום, באלקטרוניקה, פרט לשתי תקופות, בהן לא הייתי

בחיל-הקשר באלקטרוניקה: תקופה אחת - בשנת 69, תקופה קצרה, שבה הייתי ראש מחלקת

ארגון צב ובקרה באגף האפסנאות; ולאחר מכן תקופה של 3 שנים בה שדחתי כמפקח יחידה,

שקראת 848, באותה יחידה הממונה על הסודיעין האלקטרוני באמ"ן.

מבחינת ההשכלה יש לי השכלה כמשפטים ל.ל.ס., ביה-הספור

למשפטים וכלכלה כחל-אביב, והשכלה טכנית - בוגר הסכניון פקולטה להנדסת חשמל.

~~1019~~

5461

אכ

ועדת החקירה - 19.2.74

ישיבה צ"ו

עדותו של ח/א ש. עזבר

לנדוי:

בטכניון - בוגר?

ש. עזבר:

כן. בוגר הפקולטה להנדסת חשמל במסגה לבקרה,

יריין:

עד מתי היית ב-848?

ש. עזבר:

ב-848 הייתי עד אבגוסט 72, אני חושב, עד שהתמסרתי

לקט-~~מ~~ ^נ ~~מ~~ ^ר

לנדוי:

מהי גמרת את הטכניון?

ש. עזבר:

את הטכניון גמרתי ב-65. וכמובן, קורסים צבאיים.

מאמץ:

מכחיגת הפקידים מה שרלבנטי לעדות שלי: מ-75-58 עד

62 הייתי קצין הקשר של גייסות אשריון. הספקד היה ר/א בר-לב. גדמה לי, שאלה הם הפרטים החשובים.

מיו"ר:

כן.

לסקוב:

אולי נתונים שאמ"ן במ"ך הטגים האחרונות הפיץ על סמצי

ההאזנה של מדינות ערב וההצטיידות שלהן, וההאזנה לחסימה

דבריים כאלה. מה הם הצעדים שנקטו ע ל ידך כאחראי על באמון-קטר, כדי לאבטח את

הקטר שעובד דרך הרשתות וקיום רשתות כדי שקטר בזה יועיל לעמוד, בעיקר בתקופה של כמה

חדשים שק מן למלחמת יום הכיפור וחוץ יום-הכיפור, בעיקר בתקופה מבלימה.

ש. עזבר:

אולי אקדים הערה מקדימה, שבאופן עקרוני, חוץ כמה חדשים

בשטח שהוא נקרא הגנה על מקורות מידע אי אפשר לעשות הגנה.

הגנה על מקורות מידע הוא תהליך שהייתי מבדיר אותו מורכב מפעולה סאוספה, כרוכה בהרכה

פרטים הנוגעים לשלושה שטחים מרכזיים. שטח אחד - הוא שטח הארגון; שטח שני - הוא

שטח אחיזתו; ושטח שלישי - הוא השטח הטכנולוגי. ולכן, לדעתי, קשה לראות מספר חדשים

לפני מלחמת יום-הכיפורים כתקופה שבה אפשר לעשות דבריים מהפכיים. אולם, בהחלט

אפשר לעשות הרבה דבריים, ואני אציין מה הם הדבריים שהיו קיימים ומה הם הדבריים שנעשו

ש. עובל (המשך):

ושמקורם איננו דוקא מספר חדשים לפני מלחמת יום-הכיפורים,
אלא תהליך של מספר שנים.

אני גם רוצה לציין, שזהו אחד השטחים הפרובלמטיים ביותר
הקיימים, מכיוון שקיים, הייתי אומר, ציגוד בין שימוש חפשי מהיר ויעיל באמצעי תקשורת
מצד המשמש לבין בלתן אמצעים להסתרת המידע אשר בדרך כלל מכבידים מאוד על השימוש.
פה, בשימוש באמצעים להסתרת המידע, ישנו גם המונט החינוכי, המונט הפסיכולוגי.
הייתי אומר כך: עד שאתה לא מוכח ואתה לא חש את זה על עצמך, אתה, בסיכומך של דבר,
עוסק, או האיש המשמש עוסק בדבר שאדם יסמוך לו, אולי יוכל להזיק לו, מבלי
שחוא רואה את המישהו, מבלי שחוא בזק אמיתי. למרות שאני מיד אומר, שזק גדול מאוד
גורם ויכול להיגרם כתוצאה מפעולת ביון אלקטרונית של אויב. אם לפזרוס הנכבד או
לועדה הנכבדה יש סבלנות, אני יכול להתחיל לאו דוקא מהשיעור הנתון בדרך בידי קשרי,
אלא במידע שנחון בידי על מה האויב יכול לעשות ומה אפשר לעשות מבחינת תאוצה עקב
תפקידי הקודם, כפי שהגדרתי, כאשר הייתי 3 שנים ממונה על הצד הנגדי בנושא של הקשר,
הייתי אומר, על האנטי-קשר.

תאמה יכולה להיאמר כך. כל עוד אתה לא חש ולא רואה את

חדברים עין-בעין ואין לך מידע מודיעיני מדויק וברור מה הצד השני יש לו ומה הצד
השני אין לו, אתה לעתים מגשש באפלה, או אתה זמנע מהשקעת מאמצים ואמצעים כל כך
מרובים, באשף סך הכל האמצעים העומדים לרשותך הם די מוגבלים.

אנחנו צריכים להכתיף בכמה רמות בבעיה של חנושא של אמצע

תאוצה לתקשורת ומידע. הייתי מחלק את זה בצורה גסה לשלוש רמות: רמה אחת הייתה
קורא לה רמה אסטרטגית, רמה הפיקוד - דמטכל, פיקוד ובסיסים מסכליים הפועלים בקביעות,
כמו בסיסי התאוצה שללגו, כמד בסיסים של חיל-האוויר; אחר כך הייתי יורד לרמה
תאופרטיבית, שזאת הרמה של פיקוד ואוגדוה; והייתי יורד יותר לרמה הטאקטית, שזוהי
רמה של החטיבה. באשר לשלושת הרמות גם בעולם וגם אצלנו אנחנו זוקטים באמצעים
שונים להכסתת המידע, גאשר ערך המידע בכל משך ורמה יש לו שיוך אחר ושעור אחר. אני
מתכוון מבחינת שיוך - מה ערכו לאורך הזמן; ושיעור אחר - מבחינת התוכן: התוכן

עדותו של ח/א מ. עובל

ש. עובל (המסר):

האסטרטגי, המוכס המדיני, המוכס הצבאי, וכו'. לכן, לכל
רמה ורמה ניתנים אמצעים אחרים.

צ.ה.ל. אחת הכעיות הפסיכולוגיות שהיו לו עד המלחמה
הזאת, (וכיום היא שונה, לדעתי) בהיותו צבא מנצח בשתי המלחמות הקצרות, כאשר גורם
מהירות הפעולה, בעצם, חימה כמעט בכל המלחמות על הגורם של צוואה אהסתרה. לפה אני
מתכוון? אם אחת פועל במהירות רבה בהרבה ושתות בתנועה שמטגה במהירות את המקום שלך,
קשה מאוד לצד השני לעקוב אחר התעבורה שלך, וגם אם הוא עוקב, תרי ערך התעבורה יש לו
ערך מני ביותר ולא ערך מצטבר. מצד שני, מפקדים שלנו ובעיקר מפקדים במילואים, מאז
ומתמיד, (אני רוצה פה במאמר פוסגר לומר, שכל צוואה הבטחון, בטחון-קשר בעיקר, הוא
קשור בשני דברים: הוא קשור במפקדים, וזאת בעיה של משמעת וחינוך; והוא קשור גם
באמצעים העומדים לרשות המפקדים. המפקדים, בדרך כלל, מכינים את הצורך, אבל כאשר הם
מגיעים לשלב, שבו הם צריכים להעדיף פעולה מהירה, פעולה ברורה, מהן פקודה שתחקבל
במהירות ושתוכן במהירות, הם מעדיפים את המהירות והבהירות וברירות הפקודה על ~~אמצע~~
אמינות וזהאסה, שבאופן טבעי קשורה באמצעים, ואני מדגיש באמצעים הקיימים, עדיין,
לנושא של הסתרה דיבור.

אולי אקפוץ מיד לתקופה שלפני המלחמה, איפות אנהנו
עומדים ו איפנה עמדנו מספר חדשים לפני המלחמה. בדרך ~~אלה~~ המטכ"ל מצבנו טוב. מה
פידוש מצבנו טוב - ישנם 3 אמצעים ראשיים שבהם מעבירים את המידע, אמצעים אחד -
אמצעי הרצים, שהוא היה מאז ומתמיד טוב והוא טוב מאוד ~~למלא~~ לחומר סודי ביותר,
סודי, חשבת פקודות כתובות, וזה מסוג אצלנו כאמצעי שיכול לאעביר חומר סודי.
אמצעי שני זהו מערך הטלגרפיה, שפרוש ממטה הכללי.

הסו"ר: מהו תראשון?

ש. עובל: תראשון זהו הרצים

ספי-ריידרס:

ש. ענבל: ספץ־ריידס, רצים. יש לנו מערכת מרכזי קשר, אשר מעבירה

את הדואר ברכב, צא הייתי אומר, מזויין מלווה. וזה מסוכן

אחד למרכז שני, מהמטכל לפיקודים, מהפיקודים זה יורד לאוגדות וכו'. תומר סודי

ביותר מועבר על ידי רצים מיוחדים, וכן גם פקודות סודיות או חומר מאוד מסווג,

שאיננו יכול לעבור בדרך רגילה, פסיכות שהוא לא סחאים לכתובת שצריך להגיע במהירות

או ללוה-חזמנים של סיבובי הדואר - הוא מועבר ברץ מיוחד.

ירין: וזה לא קשור לדואר הצבאי?

ש. ענבל: לדואר החיילים זה לא קשור. זה קשור לאותה מערכת אשר

מעבירה את הדואר הרישמי של צ.ה.ל.

ירין: הדואר הרישמי קשור לקצין קשר של צ.ה.ל.?

ש. ענבר: כן.

אמצעי שני - זה אמצעי טלגרפיה. הכוונה בשפת העם זה -

טלפרינטרים, אנחנו מכחינים, בדרך כלל, בהקשרה שהיא

תקשורת דיבור, שבה מעבירים מלים בין גלוייה וכין מוצפנות; ותקשורת שהיר מעבירה

סימנים. ולסימנים אנחנו קוראים - תקשורת טלגרפיה. יש עוד מושג להעברת מידה, כאשר

הכוונה היא לא העברת סימנים דוקא שמתבטאים בצד השני באותיות, א לא בסוגי אינפורמציה.

לדוגמא, אפשר להעביר תמונות, אפשר להעביר תצלומים, אפשר להעביר מידע בין אמצע מחשב

לאמצע למחשב. זאת צורת אחרת של העברת מידע. אכל כרגע אני מייחס את הדיבור

לטלגרפיה, מכיון שאני קושר אותה בנושא ההצפנה. כאן מצבנו, לדעתי, הוא טוב מאוד.

לנדוי: באיזה שטח?

ש. ענבל: בטלפרינטרים. מהירות לא גבוהה. יש לנו מערכת רצינית

ביותר ל טלפרינטרים: מרכז במטה הכללי, מרכזי-מישנה

בפיקודים; ואנחנו אמצעים בטלפרינטרים עד לאוגדות. יש לנו גם טלפרינטרים

במפקדות העיקריות של החטיבות. אני מדגיש את הנקודה הזאת, מכיון שבהמשך אני אצביע

עדותו של ח/א ש. עובל

כיצד תגודה הזאת לא פעלה טוב בזמן המלחמה, מכיון שהחטיבות נכנסו למלחמה ולא ~~אמצע~~ הפעילו מיפקדות עיקריות. בצורה שהם נכנסו הן הפעילו חפ"קין ולא במיפקדות עיקריות.

בשטח הזה מצבנו, לדעתי, הוא טוב מאוד. הוא טוב מאוד,

כאשר המחבר, הייתי אומר, הצבון של המברק או ההודעה הוא בוחר להשתמש באמצעי הזה, כי הרי אדם יכול להשתמש לאותו דבר באעברה סכרף דחוף וצשיחה טלפון. אבל כמידה והמשתמש

בוחר להשתמש בטלפון צטר - יש לנו דשת טובה מאוד, לדעתי, ענפה מאוד ועם הסתרה

תסלחו לי שאני כל פעם נוטה לדבר מקצועי, כי אני רוצה

שיהיה טובן יותר. במפתחות, כלומר - בצפנים ישנן ארבה דרגות חוזק, פדרגת חוזקת

נמדדה כאיזו מידה יכול צד שני, כאשר הוא יפעיל גם ידע תיאורטי, למשל, מתימטיקאי-

סטטיסטיקאי וגם מכונות ציוד מכשירים או אמצעים טכנולוגיים אחרים על המידע שהוא

קולט, כאיזו מידה הוא יכול לשבור את המידע ולראות את הגלוי.

(המשך דשמה רב)

ש. ענבר

[redacted]

כלומר, בטלפרינטרים מצבנו

הוא לדעתי טוב-מאד, ואני מדגיש את זה בעיקר - עד לרמה האופרטיבית, כפי שאני הגדרתי אותה. אני לא רוצה לומר ה יותר מצב לגבי החטיבות, עקב המכנה של החטיבות. ואמרתי - המשתמש הנכון, במידה שהוא בוחר להעביר את הודעתו ואת רגונו במכתב, יש לו את האמצעי, זה יכול להיות מועבר

במהירות.

מה זה במהירות?

י. ירין

תוך דקות, במידה והוא עומד על זה.

ש. ענבר

אני רוצה להדגיש עוד נקודה בדרך כלל הזמן לזה

לוקח, זה לאן-דוקא, אורך הקשר, אלא עד שהוא מכתוב את. מכרק, ועד שניגשים אלמא ולוקחים את המכתב ומוסרים למברקה. כלומר, נניח, אם אני רוצה להעביר מהמטכ"ל לפיקוד הצפון, אני גריך לרדה לבור למטה, למסור את זה למשרד הקשר במקום, הם מכניסים את זה לחדר הטלפרינטר. בחדר הטלפרינטר עשינו חידוש.

[redacted]

ישיבה צ"ו (בקר)

הער: ח"א ש. ענבר

ש. ענבר

היו"ר אגרנטש. ענבר.ב. ידין:

אם אנחנו ראינו פקודה, שיצאה מפיקוד הדרום כשבת, זמן שיגור וני הושב 1.30, והגיעה לאוגדה, זו הפקודה המסכמת הכללית על התחלת המלחמה, כמובן לפני זה הם דברו בטלפון, אבל אני מוכר כרגע מכחינה טכנית. זה הגיע אל האוגדה כשעה וחצי אחר כך. יש לזה הצדקה טכנית?

ש. ענבר

השאלה היא כזאת, כאשר זה הגיע לאוגדה, השאלה מאין לאיך? אם שמת לב, אני גם נבעתי בנקודה קודם ואמרתי - שבדרך כלל אנשים מיחסים את הזמן שזה לוקח להם, מהרגע שהוא הוציא את זה מידו, ועד לרגע שהשני אמר לו - קבלתי את זה כשעה זו וזו.

ש. ענבר

על הטופס כתוב בשלח 13.30. מוענה 14.30.

ח. לסקוב:

בין פיק דרום ל-252.

ש. ענבר.

אז יתכן מאד שהיה צריך לכדוק מה היה תור של המברקים, יש עוד צרה אחת שאינה כתובה בתורה, והצרה היא כזאת - השימוש המוגזם והמפורז בדרגות בחיפוח של מפקדים, כאשר הם רוצים לודא את העברת המברק שלהם במהירות. ואז מה קורה, יכול מאד להיות שכאשר בבת אחת יש הצטברות גדולה מאד של חומר, וזה צריך להיות מועבר בטלפרינטר סורי ביותר, ואז קצין אפסנאות מעביר, וקצין אג"ם מעביר, וקצין השלישות מעביר, הרבה קצינים מעבירים וכולם רושמים מידי. ולא מופיע המפקד ואומר - שלי מוכרח לעבור מייד זו פקודה מבצעת, הרי כלפי הקשר הם מסדרים את זה לפי תור - ראשון נכנס ראשון יוצא. וזאת אחת הבעיות המרכזיות של מערכות תקשורת, כאשר למפקדים מתפקידים טובים, יש אוחז

ישיבה צ"ו (בקר)

הער ת"א ש. ענבר

ש. ענבר.

שיקול דעת לקבוע דריגות דחיפות.

נכנצל:

יכול להיות שבטלפרינטר יש רק מסוף אחד?

ש. ענבר.

במרכז יש או מסוף אחד, או שניים, שלושה, בחתאם לגודל

המרכז. יש לנו גם נלג"ס. כלומר שאנחנו לא מעבירים

דרך המרכז. אלא לזוגמא, מפיקוד המרכז לפיקוד צפון יש נל"ן. כלומר קשר

נקודה לנקודה. וזה על מנת לעקוף אותו מרכז ששם הדברים מסתדרים לפי הור.

והיה וכאמ"כ יש פקודה והיא פקודה חשובה ביותר, אז אני כמפקד במידה ואני מוציא

פקודה כזאת, הייתי לא רק מוציא את זה למרכז הקשר, הייתי מודא אם הפקודה

אכן יצאה, ואם היא לא נחקעה בתור. מכיון שלעורקי קשר יש להם את התכונה של

קבולת מסויימת. כמות מסויימת יכולה לעבור בזמן קבוע, יכולה אפילו לעבור

יותר באותו זמן. ואז יש צורך שמפקד אשר אם הוא חש שהפקודה שלו מיידית,

הוא באופן אישי צריך לודא, או לשלוח מישהו שבאופן אישי יודא, אם הפקודה שלוגמג

הועברה, ולא להסתפק בשום פנים ואופן בעובדה שהוא מסר את זה לרשות הקשר.

עוד נקודה שחשובה מאד, וכחיים הפרקטיים זה בעצם נעשה

כך, אני יודע שאני נוהג לעשות כך.

נכנצל.

אנחנו צריכים להחליט מהי המהירות של הכתבניות?

ש. ענבר

בסדר גודל, המהירות 50 בור. ז"א, 50 סימנים לדקה. יש יותר

טובות ויש פחות טובות. אבל הייתי אומר כך, זו לא

מהירות של הדפסה בטכונת כתיבה, זה פחות או יותר יבוע אצל המשתמשים.

צריך להדגיש נקודה נוספת - שהמהירות יותר נמוכה אצל אנשי מילואים כאשר הם

נכנסים לעבודה. המהירות הזאת עולה כאשר הם נכנסים לתוך העבודה ומתאמנים.

אבל המהירות זו לא הבעיה המטריאלית. בדרך כלל הבעיה כאשר יש פקקים(אנחנו

קוראים לזה פקקים) הצטברות של הרכה מאד חומר, שבדרך כלל מופיע באותו זמן.

כלומר, החומר אינו נפרס לתקופה שווה. כי כאשר יש פתאום לחץ, וכולם מוציאים

פקודה אפסנאות מוציאה פקודה התראה, אפסנאות מוציאה פקודה התראה, אפסנאות מוציאה פקודה

ישיבה צ"ו (בקר)

העד. ת"א ש. ענבר

ש ענבר.

התראה, שליחות מוציאה פקודת התראה, קשר מוציא הוראות קשר, כולם כבת אחת

מגיעים.

מה יחס ההוצאות - עוד מסוכים נוספים?

נבנצל.

הבעיה אינה דוקא על עוד מסופים, זו בעיה של מערכת,

ש. ענברי.

שהמערכת חייבת להיות אופטימלית. ובדרך כלל אנחנו לא

בונים את המערכת לאותו אקסלופיק, שהוא מקסימלי. כי אז היינו צריכים לכל אורך

השנה להחזיק כמויות עצומות של ציוד. של קוץ חקשורת של שטח ושל אנשים בתחזוקה.

כלומר, מה שאנחנו מכוונים, אנחנו מסתכלים, אם היית שואל אותי אם זה סוכר מדעי? -

אגאאאאאא לדעתי זה לא יכול להיות סופר-מדעי, זה בלתי אפשרי. אבל לפי מיטב

השיפוט המקצועי שלנו, של המהכננים, של המארגנים, אנחנו בונים בהחלט לאמצעים

שעומדים לרשותנו, מערכת, שהיא מערכת אופטימלית, טוב היה לדרגמא, אילו היו

4 טלפרינטרים במקום מסויים, אבל אין טעם שבמקום אחד יהיו 4 ובמקום שני לא

יהיה כלום. ולכן זה מהחלק. מה גם, דפה צריך לזכור, הטלפרינטר נועד, על מנת

לבשר לפרקי זמן קצרים בין נקודה אחת לשניה, ו על טווחים ארוכים מאד. כאשר נאסף

הרכה חומר, שהטלפרינטרים אינם יכולים להעביר אותו, נעשית הפעולה הפשוטה -

בכנסים למטרד הקשר, לוקחים את המברקים, אתה עושה חבילה, לוקח טברד ושולח אותו

ממקום אחד למקום שני. כלומר, במקום לחכות שלוש שעות בתור להעברת מברק, אתה

לוקח אותו ומעביר אותו תוך שעה וחצי מנקודה אחת לשניה. במשך המלחמה עשינו

מספר פעמים דברים כאלה.

בשנת הטלפרינטר הבטחון הא טוב לדעתך?

י. ירין

בשנת הטלפרינטר הבטחון הא טוב מאד. ואני לא אשתמש

ש. ענברי.

הרבה פעמים במושג טוב מאד.

יש לנו עוד שטח אחד, שהוא שטח - הסתרת הדבור, שטח הסתרת

הדבור הוא שטח קשה מאד. קשה מאד להשגה בציוד, וקשה מאד להסתרת משני סיבות

ישיבה צ"ו (בקר)

הער ת"א ש. ענבר

ש. ענבר

(א) במידה וזוהי מנניס מערכת, אתה צריך להכניס מערכת בכסופיות גדולה.
 (ב) פשוט כזה"ל לא היה לנו מספיק את הידע לפני המלחמה, על מנת לבנות סכונות
 שלא אפשר יהיה לשבור אותם, או שאי אפשר לשבור אותם.

נל"ן זה פשוט יו. לא?

י. ירון.

נל"ן זה לא ענין של הסתרה במרוייק, נל"ן עושים, כאשר

ש. ענבר.

יש לך נמות העכורה גדולה מנקודה אחת לשניה, וזוהי ל רוצה

לעבור דרך המרכזיה. או ב' - כאשר אתה אינך רוצה לחכות בחור. מפקד בכיר אחד

בין מפקד בכיר שני, לא רוצה לחכות בחור - תני לי את זה וזה, לא רוצה לחכות

בחור. כלומר נל"ן אתה עושה כשני אמצעים..

מה זה נל"ן בדיוק?

היו"ר אגרנט

נקודה אל נקודה. פוינט טו פוינט. יכול להיות גם מחשב

ש. ענבר:

למחשב. הנל"ן עצמו הוא לא מקרמבל. הנל"ן עצמו זה

מושב של קשר מנקודה לנקודה.

זה קוי תמיד?

נכנצל

לא. זה לא קוי. זה יכול להיות רדיו גם.

ש. ענבר

ישיבה צ"ו (בקר)

הער ח"א ש. ענבר

כלומר, אם לנל"ן, שאין בו אמצעים וחרים עם האויב,

י. ידין.

יש לו מכשיר האזנה, אין לובעיות?

אין לו גומם בעיות. נל"ן זו ינה ערובה נגד גורם עויין.

ש. ענבר

נל"ן זו ערובה נגד האזנה של מרכזניה שלנו, שהיא

פותחת את המתג ומאזינה לשיחה, גם זה כבר קרה פעם. זו ערובה לקבלת מהירות

לקשר בין נקודה לנקודה. ובמידה שיש הרבה תעבורה, להעברה של כל התעבורה באופן

שוטף מבלי שהיא תתעכב בצומתי קשר.

עכשיו, גם המלחמה הזו, שאנחנו שומעים לעתים קרובות,

י. ידין:

אז אני באופן אישי הייתי אתך כל הזמן, ופתאום אנחנו

רואים שהרמטכ"ל מדבר עם אלוף בנל"ן. כלומר, הבעיה המרכזית, אם כך לפי דעתי,

זה מכחינה בטחון קשר, זה איך להסתיר את הנל"ן. (ענבר. אמח) ומה נעשה בשטח זה?

אם אחת זוכר, כמטח הכללי בשטח זה נעשה דבר אחר -

ש. ענבר.

זה מבטיח את הנל"ן?

י. ידין:

הנל"ן הזה יש לו פי נמה וכמה יותר חוזק

ש. ענבר.י. ידין.ש. ענבר

5472

ר.ב.א. - 17 - 20

ועדה החקירה - 19.2.74

ישיבה צ"ו (בקר)

הער: ח"א ש. ענבר

ש. ענבר.

ידין.

ש. ענבר:

ש. ידין.

ש. ענבר.

הסך דבריו רשמה ש.א.

בבנצאל:

על העובדים של מטרד התקטורת יש פיקוח?

ש. ענבר:

יש קב"ט, יש קצין בטחון אצמ"ק במטרד התקטורת. בזמנו
בהפס, גר כמה מאנשי יודג, איש לא מהימן בתוך חוליון, או
באיזה שהוא מקום אחר.

בבנצאל:

והפיקוח הזה של קצין בטחון הוא יעיל? להם יש ההזדמנות
הכי נוחה.

ש. ענבר:

אני לא יכול לענות לך על הטאלה אם יש פיקוח יעיל או לא.

יריג:

תת-אילוף ענבר, אני רוצה לחזור לשאלה שלי, היות וכמו
שאני ראיתי מהנסיון וכמו שאחה אומר - אני מדבר כרגע

זה על הדרג האסטרטגי, אני מניח שזה חל גם על הדרג האופרטיבי - למפקדים שלנו
היה בטחון מוחלט שהם מדברים בקו בטוח לחלוטין, והיות ודוקא קו כזה, מתוך הנחה
ואנחנו מוכרחים לצאת מתוך הנחה שלאנשי אולי בעזרת סוכנים, אולי בעזרת מבצעה
זרה, אולי בגלל ידג בכוח יודג, אם זה , אם זה רוסיים, יכול להיות דוקא
האזנה - מדוע דוקא בטחון הקשר של זה אחראי קצין קשר ראשי איננו חושב שבנקודת
הזאת צריך להטקיע מידג מאמצים? מפני שאם שם חס וחלילה בטחון הקשר איננו קיים,
אז כל בטחון הקשר שלנו איננו קיים.

ש. ענבר:

אני אענה לך על הטאלה הזאת. השאלה הזאת היא פאד
מורכבת ואני דוקא אהחיל מהסוף. כל בעיה מורכבת
מהסוף. ראשית, קצין הקשר והאלקטרוניקה דהיום חושב וחושב שצריך להבטיח את כל
המערכות האיסטרטגיות. אני אולי אענה לכם מה אנחנו עושים בנושא הזה. אנחנו
מפחחים - אם שמחם לב אני לא נבעתי בכל הנושא של מערכת דיבור. עד כמה שנוכחתם

שא

ישיבה ג' - בקר

חה-אלוף ש. עובר

אני קופץ על מערכת הדיבור . אני התכוונתי ללכת באופן סיסטמתי .

ידין: היות ואמרת לנו שזה מניח את הדעת , אנהנו עוזבים אותך .

ש. עובר: לא, זה לא מניח את הדעת לגמרי . אני אסרתי מניח את הדעת

עד לרמת האוגדה .

עד לרמת האוגדה?

היו"ר אגרנט:

עד לרמת האוגדה, לדעתך, זה מניח את הדעת.

ש. עובר:

הטלפונטר ?

היו"ר אגרנט:

הטלפרינטר. ואני מדגישך מניח, באותה

ש. עובר:

מידה שהמשתמש הבזון בוחר להיחמס באמצעי הזה. יש מפקדים

שלא אוהבים להעכיר את המברק.

עד לרמת האוגדה, כולל האוגדה?

היו"ר אגרנט:

כן, כן.

ש. עובר:

אז נעבור אם כן לקשר הדיבור, בקשר אוכרטיבי בשלב זה.

ידין:

אתה חוזר אחר-כך לרמת החטיבה.

נכונצאל:

כן, כהחלט. אבל כאמת זו פרובלמה אחרת לגמרי. אין

ש. עובר:

מערכת בעולם שיכולים לחתום עליה שהיא חסינה. ועל

זה אני מוכן לחתום. מה פרוש אין? אני אתן לכם חיבור : מערכת מורכבת מהרבה מאד

אלמנטים . ככל שאחה מקטין את האלמנט שבו עובר חומר גלוי, אחת מקטין את הסיכון הזה.

לדוגמא : במטה הכללי בשביל להקטין את אותו חלק שבו עובר... וזה כהחלט אפשר לקבל

ככלל .

מה אפשר כן לעשות? אפשר בתוך המערכת, ל^לנסמא / מערכת הקשר

זה מה שאפשר לעשות.

כלומר טאט פמה לפיקוד צפון יש עשרות אפיקים, יש לנו חכנית ויש לי חכנית איך להגדיל את הכמות. יש לנו חכניה ויש לי חכנית חוך מספר שנים להגיע למצב הרכה הרבה יותר טוב משאנחנו נמצאים בו היום. אני הדגשתי, זה תהליך של זמן, ואני סחאר לכס מה עושים ואיך עושים, אבל בינתיים אי אפשר לקחת את כל האפיקים, נאות האפיקים שעוברים מחל-אביב לפיקוד צפון ולהסחיר אותם. מסיבות פרקטיות של ציוד שעדיין איננו וגם כאשר יהיה הציוד - זה הון הועפות, כי זה כמעט עולה, או יעלה לפעמים, מאשר כל מערכת החקשורת עולה. ואגב, אין לזה הצדקה. אין הצדקה לקחת ולהסתיר כל דבר ולהכפיל את מחיר כל המערכת. אלה סכומים כנטסטויים שהמשק לא יכול לעמוד בהם, לא המשק האזרחי ולא המשק מצבאי. כלומר - הפתרון בינתיים לקחת מספר עורקים ומספר אפיקים ולומר: במידה ויש לך שיחה מ"סודי" - "סודי ביותר", אחת מדבר בזה. ואת זה אנחנו עושים. וכאן אני חוזר לאותה שאלה של מה נעטה לפניי הפלחמה מספר

חודשים. לפניי הפלחמה מספר חודשים אנחנו בנינו

ידין:

ש. ענבר:

יריין:

ש. ענבר:

יריין:

ש. ענבר:

5477

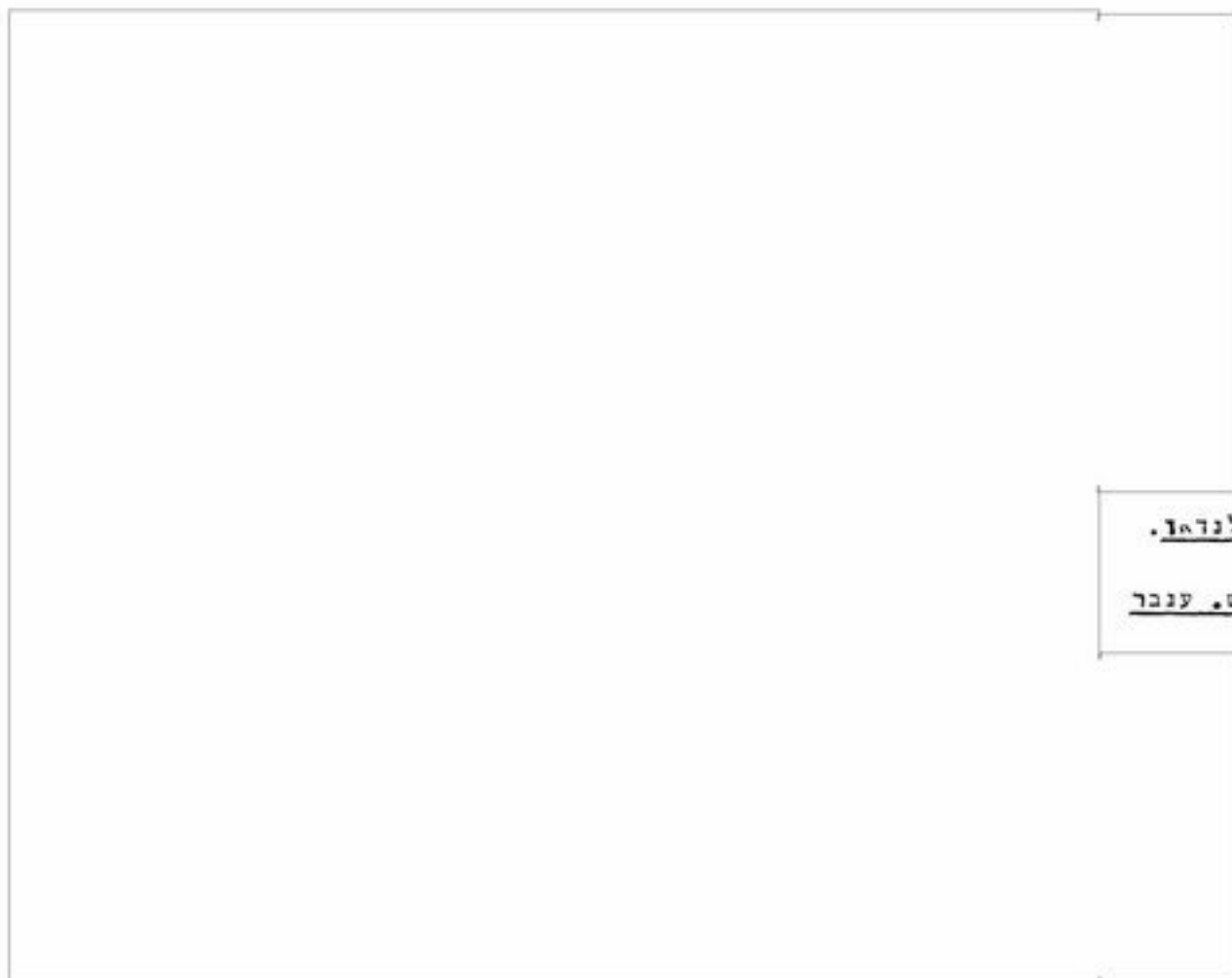
קא

30 - 25 -

ועדת החקירה - 19.2.74

ישיבה צ"ו - בקר

חת-אלוף ט. ענבר

לנראה.

ש. ענבר

אחרי כן אג

5478

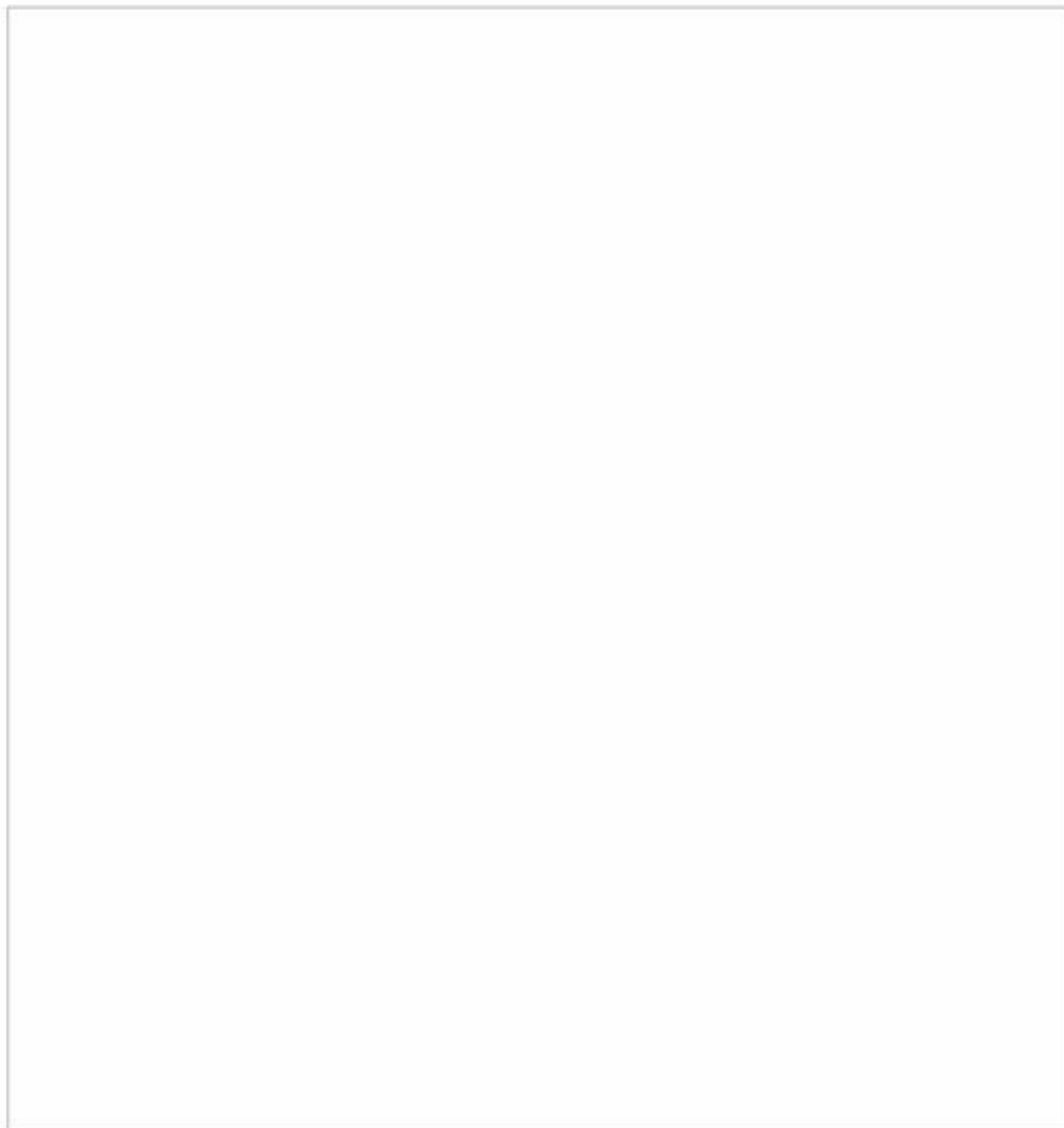
- 31 -

ועדת החקירה - 19.2.74

ישיבה צ"ו - בקר

אג

העדי תת-אלוף ש. ענבר

ועדת החקירה - 19.2.74
ישיבה צ"ו - בקר
הערך חח-אלוף ש.ענבר

א

	<u>י. ירון</u>
	<u>ש. ענבר.</u>
	<u>נבנצל.</u>
	<u>ש. ענבר</u>

5480

- 33 -

ועדה החקירה - 19.2.74

ישיבה צ"ו - בקר

העד תה־אלוף ש.ענבר

אג

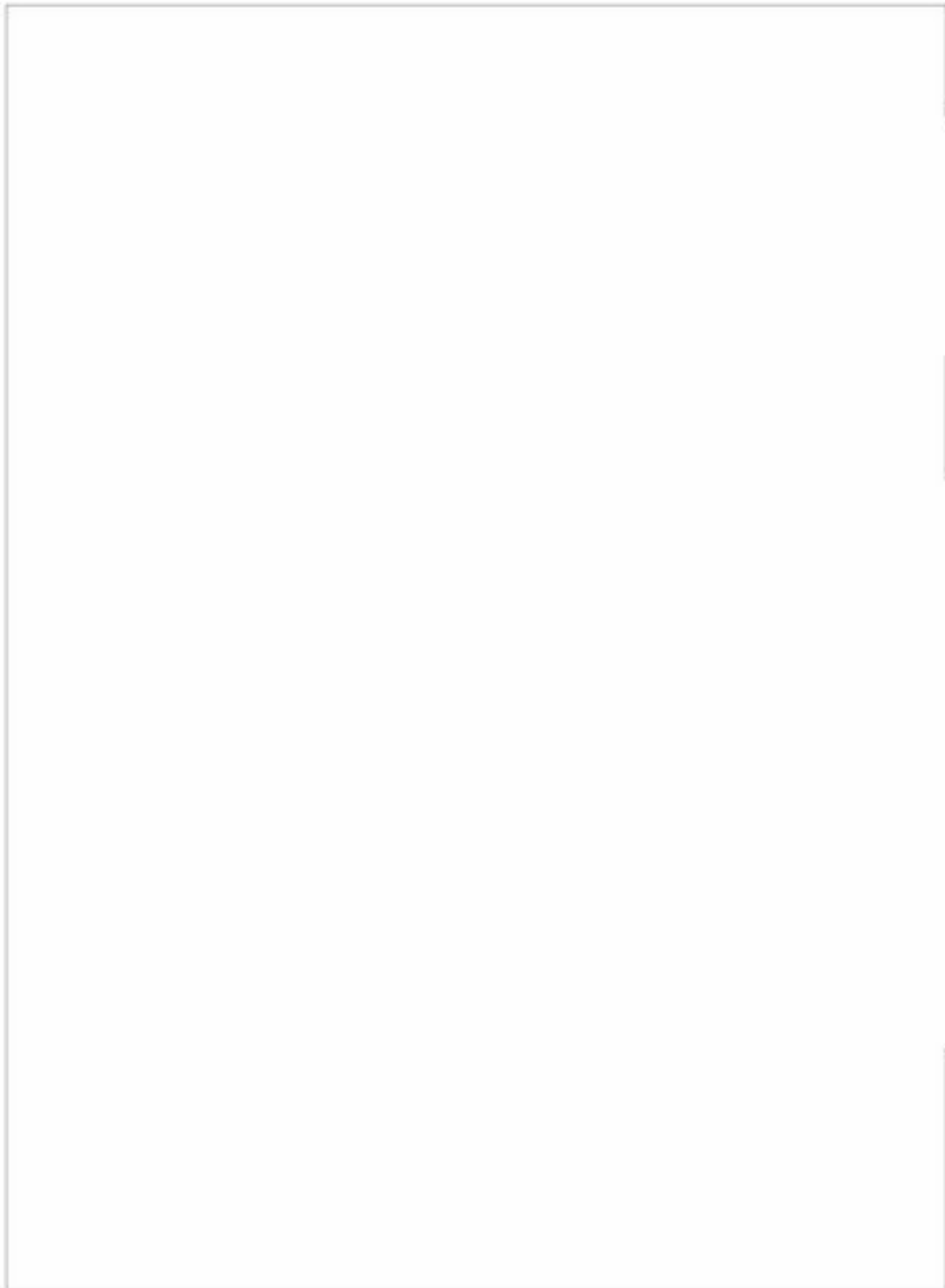
ידין

ש.ענבר.

נבנצל.

ש.ענבר

אג

י. ירין

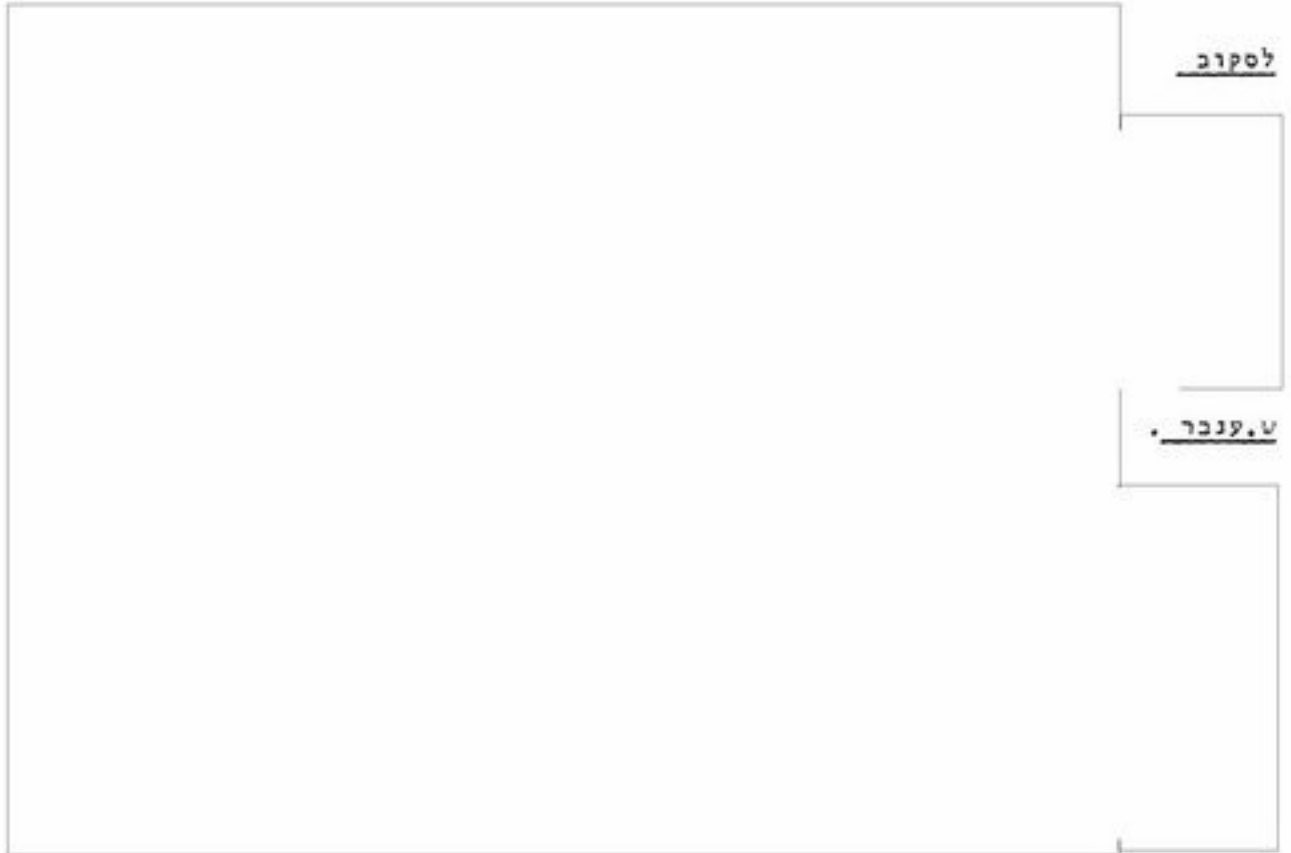
ש.ענבר

ירין

ש.ענבר

5482

א

אכל, אם ניקח את הנסיבות λ בהן נפתחה המלחמה הזאת, אז אני אוסר ולהיות כנה ואמתי, אני שמח וטוב שהיה לנו קשר טוב. ~~שאם שאם~~ אגב, טוב קשר לא עמר ~~שאם שאם~~ כפתיחה מלחמה במצב, שדי בהפתעה = מפציצים לו את מיחקני הקשר שלו. לדעתי, ~~שאם~~ החברנו על העניין, מכיון שגם עשינו הכנות במסגרת "כחול לבן", וגם בעצם החייל השנו לפני המלחמה שפה צריך לעשות משהו ועשינו הכנות.

לסקוב בקשר לאופי של המלחמה הזאת, מבחינת כסוון קשר, מה שאיפיון את המלחמה הזאת זה שהופתענו. במצב שהופתענו, היוזמה היא של הצד השני. אז השיקול של המפקד בין מהירות של כיצוע מול המהירות ~~שהוא~~ ינצל את הידיעה הזאת כשבייל לדפוק את המהלך שלך, היא לטובת הצד השני. יחרון המהירות על חשבון סודיות היא לאותו הצד שיש לו היוזמה. במקרה של מיתקפת פתע, היוזמה היא לצד השני וכל דבר שאתה מזיז מהר, עד שאתה מזיז, הוא כבר מוכן להכות אותך.

האם מבחנת תפיסת סודיות או בטחון-קשר למקרה שאתה מופתע,

היה צהל מוכן?

ש. ענבר צהל היה מוכן עם האמצעים שלו. אם ניקח את המעוזים, לרוגמא,

בתוך המעוזים היו לנו קודים גיזרתיים שהיו מוכנים למעוזים.

אגב, בתוך המעוזים היו לנו מערכלי-דיבור פה החשובה לשאלה של התחברות. אנחנו ראינו את האפשרות הזאת של התחברות לקוים, והכנסנו מערכלי דיבור. לא חזקים ביותר, בתוך המעוזים. בתוך המעוזים היו לנו ~~מלודים~~ ^{מעוזים} בתוך ~~אמאטאטאטא~~ היו לנו קודים נוספים. כל הדברים האלה היו בתוך המעוזים.

אם הם היו כמצב, גם פסיכולוגי, וגם תחת ~~לחץ~~ האויב הנוראי

שהיה עליהם, כמצב שהם יכלו להשתמש בחומר הזה - זאת שאלה קשה.

לסקוב השאלה שלי לא היתה מכוונת ~~אל~~ ^{אל} המעוזים כמו למפקד

מחלקת טנקים, מפקד פלוגת טנקים, עד למפקח חטיבה.

ש. ענבר: דעתי האישית היא, שבאפן פרדוקסלי לדעתי, אם כי אני בעד

בטחון-קשר, אבל לדעתי באפן פרדוקסלי היחרון בכעולה

במהירות היה דוקא לכחותינו, במקרה זה. למה אני מחכוון? כאשר היינו צריכים להעביר מחלקת טנקים, במחלקת טנקים יחידה א' היתה צריכה להתחבר עם פלוגה במקום ב'

לסקוב: אז חיכה להם מארב קומנדו בדרך והיא לא הגיעה.

ש. ענבר: אני מסתכל אחורנית על מה שהיה.

ועדת החקירה - 19.2.74
 ישיבה צ"ו - בקר
 העד חת-אלוף ש.ענבר

אג

אני מסתכל על עובדות שהיון בטטה ועל סמך זה אני שואל.

לסקוב

עובדות שהיו בשטח, על כך אני אומר כך אותם הכחות שהם
 רצו עם הטנקים והיו צריכים להתחבר למעוזים - לדעתי גם

ש.ענבר

אם היו להם את כל המלקודים ביד באפן פראקטי הם לא יכלו להשחמט בהם.

אחרי יע

י.ע.

ועדת החקירה, 19.2.74

ישיבה צ"ו, לפני הצהרים

5485

ע"ד חת-אלוף ש. ענבר, קצין קשר ראשיענבר:

כס מפקד מחלקה טנקים, לא סמאיל

להפעיל את כל המלקודים ביד, באופן

פרקטי הם לא יכלו להשתמש בהם. כי מפקד מחלקה טנקים לא יתחיל להפעיל את המלקוד באותו רגע של ההודעה או להתחבר עם מפקד הפלוגה שלו. הם היו כחנוכה, הם לא ידעו בדישוק מה קורה לאם, בהתחלה, בפתיחה, ולדעתו זה לא היה פרקטי, מה גם שהם נתפסו בהפתעה, ואני לא משוכנע שהיה להם, למרות הפקודות מלקוד גזית, שאותו מפקד מ"ם היה לו דוקא את מלקוד גזית על היד באותו רגע.

אני רוצה לחדאות לכם מה זה מלקוד

של היום. מלקוד דהיום, ויש לנו שמונה כאלה, זה כולל שרוול פלסט עליו יש מליים קבועות ואותיות מסומנות, יש מפתח שמונה בפנים ומתחלף פריודית. וזה אמצעי שהם אתה משתמש אתו טוב, אמה יכול מספר די הרבה של שעות להיות בטוח שהאויב לא שומע מה שאתה רוצה. בחנאי שכל המערכת משתמשת בסדר. אבל מה הנוהג - הנוהג הוא לא טוב - שבדרך כלל שמים בצד אחד ומשתמשים ליום גמא או יומיים, ואז מצד שני משתמש באותו מלקוד שלך. דבר אחד צריך לזכור, שכבר ביום הראשון או לקראת היום השני, מלקודים כאלה נתפשו בכמויות במעוזים. ואני לאחר המלחמה תחקרתי את סא"ל אסף יגורי, שהיה בשבי, על מנח לראות, לפי השאלות שלהם, כמה מתעניינים ומה הם יודעים. ומסתבר, שגם תחקרו אותו ושאלו אותו על הקודים שלנו.

ושוב אני אוסר, דבר אחד זה לתת אמצעים לגייסות, ודבר שני זה

זה צורת השמוש, והרצון שלהם להשתמש והיכולת שלהם להשתמש.

5486^{יע}ועדת החקירה, 19.2.74
ישיבה צ"ן, לפני הצהריםערן חת-אלוף ש. ענבר

ענברי
אלה שני דברים אחריים. אני אומר בכנות
שקשה היה לצפות מאיש מילואים ביום השני
למלחמה שלו, כשהוא נכנס ממש לקרב ולהוך האש, שהוא ישתמש בצורה מושכלת
בקודים. אם הוא בכלל משתמש בקודים.

לנצאן: היה בכלל שמוש בקודים האלה ?

ענברי: אני חושב ככלל, בנסיכות המלחמה הזאת,
לא היה שמוש בקודים, אבל היש מקרים
שכן היה שמוש בקודים. ואם זה ראינו גם מחוץ ההקלטה וההאזנה.
היתה גם מערכת שלא היתה בשום מלחמה, ושהיא - הייתה אומר - הוקמה די
ספונטאנית, במטה הכללי, שבה אנחנו שמענו, ראינו את הגייסות, וראינו
מהי משתמשים בקודים ומהי לא משתמשים בקודים. ראינו את הגייסות.

אולי עוד הערכה אחת.
כבר לפני המלחמה, אני הייתי קשרי, וכשאני אומר אני, אני אומר החיל שלי,
וזה לא במעט בזכות הנסיון, שרכשתי דוקא ביחידה הקודמת.
הגעתי למסקנה שהפחרון המעשי והנכון על מנת לתת בחוץ לגייסות

זה באמצעות

5487

ועדת החקירה, 19.2.74
ישיבה צ"ע, לפני הצהרים

עד: חת-אלוף ש. ענבר

ש. ענבר: ראינו שזה לא עובד, מה שאתם רואים פה, זה תולדה של קליידקס בריטי שזכור לך ודאי, וערכו על זה נסיונות ונסיונות שונים. על ידי טובי האנשים. סליק למשל עשה מאמצים עצומים כשהוא היה בגייסות השריון להכניס ל מלקוד לעבודה. ברן עשה מאמצים עצומים להכניס את המלקוד. והגיע למסקנה שהוא לא שפ יכול מבחינה טכנית. לכפוח על האנשים להפעיל אותו. ואז עברנו לדבר יותר פשוט, ואגב, כל מה שיותר פשוט להפעלה יותר פשוט לשבירה. זה כלל. שג זה יחס ישר. והייתי אומר שאני, דעתי המקצועית היא, הפתרון שהיה צריך להיות, ושלא נעשה ~~משהי סיכונ סוכות~~ חוסר ידע טכנולוגי, וגם התקציבים העצומים שהיו דרושים לכך, והפתרון שאנחנו הולכים עליו היום הוא, גם האסמוספירה ובס הכרה תקציבית קטנה בלי חוכמות.

לנדא: זה להפעלה קלה,

ש. ענבר: זה להפעלה קלה, עד הגדוד ועד בכלל ושוב, לא את כל הפונקציונרים בגדוד ואני רוצה לאמר עוד משהו, אנחנו לא רואים את הפתרון חד וחלק, לרובם קיים מושג של קריאת הקרב, אנחנו במטה הכללי למשל קראנו את הקרב של יחידות, עד פלוגות אפילו, כשרצינו. אילו זה היה מוצפן היה הספור אחר. כמך שאני לא מבין - אלא אם כן יש לי מכונה נוספת שהיא תשבור את זה, וצריך הרבה מכונות כאלה, - ואז תארנו לכם מצב, היום מג"ד נוחן פקודה, כל הגדוד שומע.

5488

ועדת החקירה, 19.2.74
 ישיבה צ"ן, לפני הצהרים

עד: חת-אלוף ש. ענבר

ש. ענבר:

עד כדי כך שבטנקים יש להם מקלט

שנקרא רוץ-חירום-חש"ג, הסנקסטיים

בהרבה מקרים שמן את זה על הרמה הפוקדת בשביל לשמוע מה הפוקדת אוסרת.
 ואז אנחנו יכולים לצפות מצב שגם בזמן שיש למפקד את מכשיר הסתרת הדבד
 הוא יכול לשקול בקרב, שעל מנת שכולם יקראו את הקרב, הוא ישחמש באמצע
 הגלוי. אני מושב שבמלחמה הזאת נעשו מספר נסיונות, אנחנו שמענו את זה טוב

במטה הכללי,

אגב לדעת זאת היחה שביאה לעשות את זה. כשיש לבג לך כן זמן אתה צריך
 להכין את זה. ועוד מספר פקודות יש לנו אותן כיד. אבל אין פתרון מוחלט
 לנושא הזה. אין פתרון מוחלט לפתרון הסתרת דבור. יכול להיות פתרון
 מוחלט לעורק מסויס. יכול להיות פתרון מוחלט לרשת מסויימת.
 לדרג מסוייט. אבל פתרון שלם ומחלט לא יכול להיות.

5489

ועדת החקירה, 19.2.74

ישיבה צ"ן, לפני הצהרים

עד: תת-אלוף ש. ענברש. ענבר: הבעיה עוד יותר נוקבת,י. יריין: יש פה איזה שאלה, א-פרופו, אני שמעתי פה

איזו שמועה, יותר נכון שמעתי את השמועה

מפי רב-אלוף לסקוב, שמע כשמועה, רצייתי לדעת אם זה נבדק.

שכאילו אלוף מנדלר נהרג, מפני שהוא רגע לפני זה, או שתי דקות לפני זה,

או ארבע דקות לפני זה, נתן פקודה בדבור, מוצפן או לא מוצפן, ונתן אינדיקציה

לאויב איפה הוא נמצא. האם זה נבדק, זה נכון או לא ?

ש. ענבר: אני שמעתי שתי גרסאות, ולא בדקתי אותן

כאופן יסודי, והייתי אומר כמרכאות רבות

שכשכתי על הדוגמה הזאת, חשבתי הנה יש לי דוגמה קלאסית, שחתפרסם בצבא

איך בסחון קשר הוא חיוני לבטיחות המפקדים.

לסקוב: ספרו שהאלוף גונן, כשנודע לו העניין, בא למקום

נתן ברודקסט מסוג דומה, זו 500 מטר הצידה

יירץ סטמפ על המקום.

ש. ענבר: אני הייתי בשטח ודברתי עם קציני קשר.

אנחנו מדברים על בעיה של אחר. אנחנו כרגע

לא מדברים על בסחון האינפורמציה אלא כרגע מדברים על אחר.

הספור הוא, וזה און דה רקורש אני מכקש, כאמור דברתי עם קצין הקשר האוגדת

והוא היה מוכן להישבע שהספור הוא כזה, שאלברט הודיע כרדיו לאן שהוא מגיע,

ושייחכו לו שם, טיים הליקופטר לקח אותו למקום, והיה אצלו עוד קצין קשר אחד

זוטר,

ועדת החקירה, 19.2.74

ישיבה צ"ו, לפני הצהרים

5490

עד: חת-אלוף ש, ענברענבר:

למה, כי היה איזה עתונאי או משהו,
 וכשהוא הגיע למקום, נכנס לחוך הזח"ל
 זכום, הוא נהרג ועוד כמה אנשים שהיו אחר נהרגו, וסיים ההליקופטר ניצל.
 זה ספור מספר אחד. ספור מספר 2 הוא, שבסכומו של דבר זה לא היה זה,
 נכון שהגיע למקום שהוא אמר, סיפר שהוא נסע, ועבר מלפני הכוחות משום מה
 זה ספור מספר 2 שמעתי, ושפשוט צפן, ראו זח"מ והכניסו לו. זה שני ספורים
 אחרים על אותו מקרה.

אבל, דברתי עם קצין קשר צנחנים 247
 דברתי בזמנו עם סמח"ט צנחנים במקום, הם עשו נסויים במקום באיזה מידה
 האויב עוקב אחריהם, ומיירט אותם, ולפי דבריהם בהחלט אויב עוקב אחריהם
 ומיירט אותם. אבל שוב אני מדגיש, זה לא מוכרח להיות דוקא לפי התוכן
 זה גם יכול להיות לפי מקורו השדור; אם אני כרגע נמצא מצד שני,
 ואני מוצא מקום מסויים, או מוקד מסויים שמס מסדרים, אני אומר שיש
 שם רשת אחת ועוד רשת ועוד רשת, שלוש רשתות, כאשר מקורות השדור מרוכזים
 נאמר על כמה מאות מטר מרובע, זאת מפקדה. ואז אני יורה לכיוון המפקדה.
 אם הצלחתי לעקב אחרי רמת המפקדה הזאת, אז כמובן שאני יורד עליהם.
 למשל, לא היה קשה לפני המלחמה, הרבה יותר קשה היום, לזהות את רמת
 המפקדה המשדרת. ושוב למה, מכיון שעל מנת שתהיה שליטה מיידית
 למפקדים בשדורן כאשר מעבירים מידע מדרגע גבוה לדרג יותר נמוך,
 הייתה לנו שיטה של אותות או מספרי זיהוי.
 למשל מח"ט היה 20, סמח"ט 21, מפקד אוגדה 40, סגנו 41,
 מפקד גדוד 10, כלומר כרגע שמעו 10 מסדר, ואיתרו את ה-10 הזה,
 ידרו מה יש גדוד, שמעו 20 מסדר, ידעו מה יש מח"ט.

עד: תת-אלוף ש. ענבר

אנחנו שינינו את השיטה הזאת של הוראות

ש. ענבר

הקשר,

אבל בעצם אני דרשתי בנושא שהוא לא נושא לבסחון היחידה,
אלא גלשתי לנושא של טכניקות ופינה רשתית. וזה משטח אחר.

אני רוצה לשאול אותך שתי שאלות לנושא.

ח. לסקוב:

לנושא מצב בסחון הקשר, יכולת להבחין

בתמרונים השונים שהיו. וגם המכצעים השונים שהיו. והשאלה שלי היא,
שבמשך שנת 1973, כמה אנשים עברו משפוט משמעת, ויותר חריף, כחוצאה
משפט מפתפוט ברשת הקשר, שבירת קסט, אם אפשר גם לפי דרגות, כמה קצינים
בכירים למשל, נקראו לרמטכל מפני שהם מזלזלים בדברים האלה ?

עדותו של ה/א ש. ענבל

ש. ענבל:

החשובה שאני יכול לתת לך היא שאין לי מידע על הנושא.
אני חושב שלא נקראו לרמטכ"ל. אני יודע שהרמטכ"ל כמעט בכל
כנס וגם בדיוני מסכל וגם דאש מודיעין וגם אני הערנו והתרינו על עירנות בנושא של
בסתיו קשר. אני זוכר שני מקרים, שבהם הרמטכ"ל במפורש דיבר כפורום של מפקדים בכירים
על נושא בסתיו הקשר. וזה היה בתקופה של הפעולה כלכדון. כלומר, שבהחלט חיתה,
לדעתי, עירנות לנושא בסתיו הקשר. אבל לא היו האמצעים המתאימים על-מנה לישים את
העירנות הזאת. הרמטכ"ל התערב הרבה פעמים. למשל, הקוד הגורתי בתעלה, שנעשה עוד
לפני זמן, בזמנו של הקשר הקודם, שם ביזמתו של הרמטכ"ל, על-מנת להקל על השימוש
בקודים לכוחות שנמצאים תחת אש. כלומר, אינני יכול לומר אם קצין בכיר הועמד לדין
בפני הרמטכ"ל. אינני יודע אם זה לא היה פעם.

לסקוב:

אם לא היה לך מודיטוריונג של הקשתות בשכיל לדעת איפוא
עושים את ההיפך? דאם עושים ההיפך ולא עושים כמו שצריך -

סימן שיש אי-סדר.

ש. ענבל:

המודיטוריונג היה בתרגילים. אנתנו היינו מציבים באופן
קבוע כרוך התרגילים, לא בכל התרגילים, קרנוה-האזנה,
שחאזינו לכוחותינו, והם היו מדווחים למפקדים באופן ישיר ולאחר מכן בדו"ח מרוכז -
לאלוף הפיקוד. מה הוא עשה בדיוק עם הנושא הזה - אינני יכול לומר.

לסקוב:

אתה אומר שהקודת היא להעביר למיכון - למיכשור של הרשתות
בשכיל לשמור ולאבטת את הרימה. אני חושב, שגם מיכשור,
בסופו של דבר, כאשר הוא מגיע לכמות מעל ל-100 - יהיו בעיה מסמעה. אם אתה לא
חושב, שרמת מסמעה מתאימה הייתה מעמידה אותך בפני פתוח מ-30 אלף יחידות, על-מנת
לשמור את מודיות הקשר?

ש. ענבל:

אנו נובעים בזה, בכלל, בבעיה המסמעה בצבא. אני אומר, שמסמעה
ככלל או ביצוע הוראות ככלל ללא שום ספק הוא תנאי, לא

עדוהו של ה/א ש. עובל

ש. עובל (המסך): שיעזור, אלא זהו תנאי למיצוי היכולת שתייה במכונות האלה.

כי, כפי שאמרתי, המפקד בסנק תהיה לו תאופציה או לדבר גלוי או מוצפן. מג"ד או מח"ט - תהיה לו האופציה לדבר או בזה או כזה. במידה שהוא יהיה עיני, במידה שהוא יהיה ממושמע ובמידה שהוא יהיה מלומד בנחיצות של כסחון קשר ויכין את הערך של הדבר - הוא ישתמש במוסתר.

ידין: אתה רוצה להגיד שהמסמך ב.צ.ה.ל. היא לא בסדר?

ש. עובל: אני לא רוצה להגיד, שהמסמך ב.צ.ה.ל. איננה בסדר. אבל

אני רוצה לומר, שהמסמך או העירנות הקשורה בנושא של שימוש בנמציע כסחון קשר איננה מפותחת.

אשר למסמך כוללה ב.צ.ה.ל. - יש לי דעה שלי, אבל אינני חושב שאני מוכרח לקשור אותה דוקא לנושאים של קשר באלקטרוניקה.

ברור דבר אחד שבכל שהמסמך יותר רצינית וקיימת - אין שם מפעילות א.צ.ה.ל. שלא נעשה בו את הדברים יותר טוב.

ידין: הייתי רוצה לשאול אותך שאלה קטגוריות, והיא לא שייכת

לועדה, אבל מעניין היה מפתיע/חמיד ומפתיע גם היום והיא

נוגעת למלה הזאת "קוד", שאנחנו עדיין משתמשים בה. ואינני יודע למה, כי אם יש שבר אחד אשר יודע לכל העולם - הרי זאת המלה "קודקוד". אפשר להגיד "מפקד" במקום "קוד". האם לא יותר טוב היה במקום "קודקוד 10" או "קודקוד 2" ועהשיו "קודקוד" סתם, להגיד אחרת? עצם העובדה שהוא אומר "קודקוד" - גורמת לכך שהאויב כבר יודע שמדבר מפקד.

לא יותר טוב להגיד לשיחידות למטה "פה יהושע מדבר", "פה אברהם מדבר", "פה יענקל מדבר", והיחידה כבר יודעת שיענקל זה סג" ודמשה - זה קומב"ז. אבל - לפחות - תאויב לא יודע אם משה הוא המפקד. אולי הוא סמל אספקה. מה השימוש אדבק הזה ב/ "קוד"?

מאמנת: ש. עובל: כך נחגנו בערך ב-1940.

שבצל: זאת מלה שאיך מודרכת משהי פעמים "קוד".

עדותו של ה/א ש. עובל

ידין:

מהו הענין הזה? אגב לא מבין.

ש. עובל:

הענין הוא פשוט, אם אנחנו רוצים להכניס כשיטה כינויי מפקדים, הרי המטרה בהכנסת כינויי מפקדים היא מסויימת.

אבל עוד לפני זה אגיד, זה שמשתמשים בשמות משה, יענקל וכו', אז בפרקטיקה עם כל ההוראות - זה קורה בשטח. מהי זה קורה? כאשר היחידות הן ממש מאוד מגובשות ומכירות זו את זו. אבל זה לא יהיה טוב, כאשר מודיעת פלוגה לפלוגה אחרת שמדבר משה, אז א י ז ה משה? כי הפלוגה השניה איננה יודעת מי הוא משה, ואז יגידו איזה משה. אז, קודם כל, יבוא ויגיד "מדבר קודקוד" ואז יודעים שזה מדבר המפקד. אתה יכול להגיד גם "מדבר המפקד". (ידין: זכרון!) אז אנחנו מקדיבים את המלה "מפקד" למלה "קודקוד". זה יכול להיות קצין קשר, הוא יכול להגיד כל מיני דברים, כדי שאישה תחיה אחידה. אנחנו לא אומרים שיש לנו כינויי מפקדים, לא אומרים א י ז ה מפקד. יש כינויי מפקדים, אנחנו מתחילים: קצין קשר תצפית. אגב, "עסיס" - זה קמ"ן וכו'. "עסיס" שלי, "עסיס" שלך. אז יודעים: קמ"ן שלי, קמ"ן שלך וכו'. אז לא יודעים אף הדרג. על ידי כך אני מכניס אחידות בשיטה.

ידין:

אז זה לא ענין של בטחון?

ש. עובל:

אצאאאאא לא! זאת אחידות של השיטה. יכול להיות מפקד או לא מפקד. אבל אם אני בא ואומר שיש יחידות, למשל, שאין בהן קצין אפסנאות. ואם אני אבוא ואגיד "קצין אפסנאות מדבר" - אז אגיד על ידי כך את א ד ר ג. כלומר, המצב הזה שיש מפקד - הוא שזה בכל היחידות ללא יוצא מן הכלל, אבל ישנם פרנציונרים שהם מקיימים רק בדדגים מסויימים. למשל: "מדבר הקס"א". קישור כלומר, ארטילריה לפלוגה - אין. אבל גם קישור ארטלריה להסיבה אין. מרגע שאני מאבא מתחיל קישור לדבר על "קס"א" - אז יודעים שמדבר אצאא ארטלריה לגדוד. ולכן, פה, על-מנת ליצור אחידות זה נקבע כך.

ידין:

זאת היתה רק הערה-ביניים.

עדותו של ת/א ש. עובל

אחה מקבל את חרציו שבדבר?

ש. עובל:

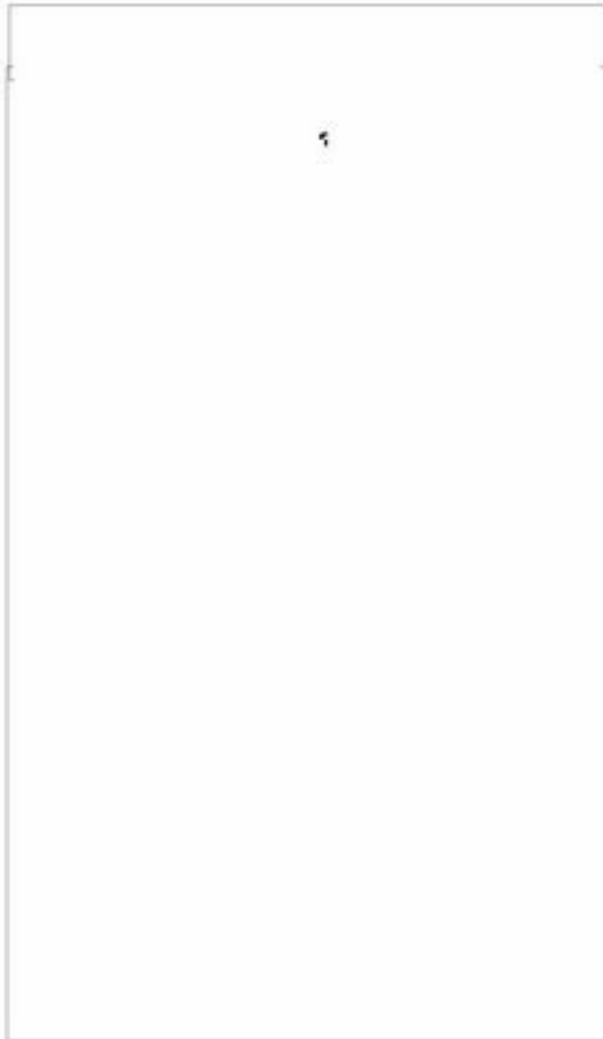
לא עד הסוף.

פדין:

אני הייתי רוצה לחזור לשאלתי הקודמת. לא לבטחון קשר,

זבצול:

אלא - למאזנה.

ש. עובל:

פדין:

ש. עובל:

יש עוד ששה אחד, וזה נקרא לוחמה אלקטרונית אקטיבית.

הלוחמה האלקטרונית האקטיבית (ואנחנו הרי מדברים פה על מאור ואלפי רשתות) היא כזאת

שלפני המפ קד או לפני מי שצריך לחת את הפקודה על מה לעבוד באופן אקטיבי בלוחמה

אלקטרונית, לחקור בדבר, להכריע.

עדותו של א/ש. עובל

נבוצל:

אני שאלתי באופן ספציפי לגבי דבר שהנחתי שאין שם עניין

של רדין,

ש. עובל:נבוצל:ש. עובל:

אם אפשר לשאול את העד כמה שאלות על חגסיון שלו ב-848?

רדין (אל היו"ר):

בבקשה!

היו"ר:

אבל אני רוצה להגיד עוד לעד. גרסה לי, שאחה רצית להוסיף

עוד משתו בקשר להאזנה, לנאטא שזה של הסתרת מידע.

אני רציתי לומר מה זה אליה וקוץ בה, מהו הקוץ. הייתי

ש. עובל:

אומר כך, שאכיא בתוך דוגמא, הסתרת דיבור - זה חלק

מלוחמה אלקטרונית, בזמן שבו שזאת רק בעיה אנטי/סודיעפנית. זאת מערכת של לוחמה

אלקטרונית. ולמה זה חלק של מערכת של לוחמה אלקטרונית? - כי זה סיסטם תולף.

5497

אכ

- 60 - 56 -

ועדה החקירה - 19.2.74

ישיבה צ"ו

עדותו של ח/א ש. עובל

ש. עובל (המסך):

(אחריו רשמה י.ע.)

ועדה החקירה - 19,274 - 61 - לפני כן רשם א.כ.

ר.ב.א.

ישיבה ג"ו (בקר)

העד ת"א ט. ענבר

י. יריין: כאשר אתה היית מפקד 848 עד כשנה לפני המלחמה, מי היה

הסגן שלך?

ש. ענבר: היו לי שני סגנים. אחד היה, בעצם שלושה סגנים התחלפו,

אבל ניקח את האחרון. האחרון שהיה זה היה בן-כורת.

י. יריין: אחת אסרה - שהבעיות האלה יש להם ידור מוסתר, הענה

לי באוכן גלוי....

אני גלוי.

ש. ענבר

אחה דברת עם בן-פורת על הבעיה הזו, האם ניקר אצלו

י. יריין:

הספק, למה ל ידענו, כן ידענו, על פרוץ המלחמה?

אני אחיה עכשיו כנה לגמרי. אני דברתי אתו לפני כן

ש. ענבר

ודברתי גם בן-פורת אמש על אישי. ואמרנו לעצמנו, ואני

גם ראיתי מה היה לו, ואחיה יותר נזה - אני מיחס לעצמנו הגלחה בקשר בזמן

המלחמה, ורוב מההצלחה הזאת אני מיחס לעובדה, שלפני המלחמה, באיחות שבינינו,

ביני לבינו על רקע מקצועי, הוא רק רמז לי, הוא לא נחן לי את כל הכרטיס, אני

אמרתי לו - "איי דונט טייק אני צ'אנסז" אמרתי לו. ואני נקטתי כפעולות מסויימות

על סמך הרגשה אינסטינקטיבית מסויימת, לפני שידעתי את זה. האמת היא, וזו דעתי..

מתי זה היה?

היו"ר אגרנט

מספר ימים לפני ה-6 לאוקטובר.

ש. ענבר

על סמך גיחה שלך אתו?

היו"ר אגרנט

על סמך טיחות בינינו. כאשר הוא התחיל להגיד, מה התעבורה,

ש. ענבר:

מה היקף התעבורה ואיך אני נכנסתי להקפיט של התעבורה האלה?

לא על זה שהוא בא לספר לי על מקורות מודיעין, אלא לנוצר אצלו לחץ על מקורות

הקשר על מנת להתחיל להזרים. אז הוא לא דבר עם האנשים למטה, אתי הוא דבר גלוי

על הבעיות. התחיל להגיד לי: תשמע, זה וזה נותן לי כך וכך, אני משתגע ממנו, הוא

אומר. וקצין הקשר בא אלי ובקש סיוע לפני המלחמה (קצין הקשר של אמ"ן) על הזרמת

ישיבה צ"ו (בקר)

הער: ח"א ש. ענבר

ש. ענבר

התעבורה. כי אני אחראי לאמצעי הקשר שלו. וזה לא סוד, שאנשים באותו מקצוע....

י. יריין: אני לא התכוונתי לזה. אני רוצה לטאול אותך, זה שדברת אתו, בסדר, אני לא בא לשפוט אותך. על סמך מה שדברתם, אני רוצה לטאול. ותך שאלות, ולא רק על סמך מה שדברת, כאשר אתה היית ראש 848, כמה אנשים היו לך ביחידה?

ש. ענבר: כ-2500 איש.

י. יריין: כמה מהם נסקו ממש בהאזנה, בערך?

ש. ענבר: אני הייתי. וסר ככה. 1500 עסקו בהאזנה.

י. יריין: בתקופה שלך היו כמה תקיפות מתיחות. הייתה שנת ההכרעה, אחר כך שנת 72, אני מבין, שכל פעם כאשר יש איזה מתיחות,

מגבירים את היחידה, אתה היית נאלץ לגייס מילואים בשביל הדבר הזה, או היית יכול בכוחות עצמך לעשות את זה?

ש. ענבר: בארועים הייתי אומר, המכריעים, היינו צריכים לגייס מילואים.

י. יריין: באיזה סדר גודל?

ש. ענבר: 100-150.

י. יריין: 100-150 כשביל?

ש. ענבר: כשביל להגדיל את המספרות. כשביל לאיש פוטנציאל שכבר היה ושחוא לא נוצל.

י. יריין: תקן חורף, או איך זה נקרא, כלומר, אי-אפשר היה ע"י כיטול חופשות והארכת שעות של הסדירים, אפשר היה לקבל את

זה?

54 5500
85.

ר.ב.א.

- 63 -

ועדה החקירה - 19.2.74

ישיבה צ"ו (בקר)

הער: ח"א ש. ענבר

ש. ענבר

באופן אוטומטי, אחת מהתכונות היפות, ואחד מהקשיים הגדולים של יחידה 848 הוא כזה כאשר כולם יוצאים לחופש, הם צריכים להשאר, להאזין ולשמור, כאשר יש סימנים למתיחות, כאשר כזה"ל עוד לז חושבים לבטל חופשות, שם כבר מזמן ביטלו את החופשות. כלומר, מה שאני רוצה להצביע, שאני מניח, שאם הפעם הזאת נקטו בטכניקות שנקטנו בפעמים הקודמות, אז כל הפוטנציאל הרלוונטי להאזנה, אני לא בא לאפסנאי, או קצין רכב, או לנהג, הפוטנציאל הרלוונטי להפקת היריעות, הוא כבר היה מנוצל באופטימום.

י. יריין

אנחנו ראינו סטטיסטיקה של כל מצבי החירום והכוננות שהיו מ-71, ולפי הסטטיסטיקה שקבלנו, אף-פעם 848 כמצבים האלה, לא ביים יותר מילואים. אלא אנחנו ראינו אף קו, שכל חודש כרגיל, כשיטת העבודה, יש כמה אנשי מילואים נוספים. זה עולה עד ל-150 ויורד ל-90. וכך נאמר לנו. ראינו שלא היה גיוס מיוחד, בדיעבד, בתקופות המתיחות.

ש. ענבר

עד כמה שאני יכול לזכור, לפחות בפעמים גוייסו אנשי מילואים נוספים.

היו"ר אגרנט

מתי זה היה?

ש. ענבר

נדמה לי, היתה איזה תקופה של שנת הכוננות שהוכרזה, ואם אינני טועה, היתה איזה תקופה של הכנסת שיוסות רוסיות או משהו כזה. אבל אני לא יכול לציין זאת כרגע. אבל מה, אני שוב-פעם בא ואומר - שזה לא מדויק כל הדבר הזה. למה זה לא מדויק, כי במסגרת החשכונות שיש ליהודה ולקריאת אנשי המילואים, כלומר, בסיכום של דבר כאשר אתה לא מקבל הנחיות מיוחדות מהשלטונות, אתה עושה כל מיני תרגילים פנימיים. כלומר, אתה מוסיף עוד 30 איש, ולא אצא כי בא אל קרבו. אתה כחודש הבא לוקח פחות.

י. יריין

עכשיו אציג לך את השאלה בצורה כזאת. אתה כמפקד מנוסה של 848, וכמפקד דוחיק של צה"ל ויודע איך להסתדר וכו' וכו', אם שבוע לפני המלחמה היית מפקד 848, בגלל שאתה מרגיש שבכל זאת היה פה משהו, אתה בא למפקד שלך ואומר לו אני מוכרח עוד 100 אנשים מהמילואים. והמפקד אומר לך:

ישיבה ז"ו (בקר)

הערד ח"א ש. ענבר

י. ירין:

תשמע אותי, חעזוב אותי כרגע עם המילואים, זה יכול להכריע את שיטת

העבודה כ-848, או שאתה יכולת להסתדר?

זה יכול להפריע לשיטת העבודה, אבל לא הייתי אומר

ש. ענבר:

שזה מכריע, כי זו תוספת מעל לאותם המקורות שסוייננו

כחשובים ביותר כעבר.

כן אבל ציוד מספיק בשביל תוספת כזאת ישנו?

לגרוזי.

לדעתי כן.

ש. ענבר:

ואם התוספת הזאת אי"אפשר לעשות ע"י הגברת העבודה

י. ירין:

של הסדירים?

זה גם לו. מוסיף יעילות. כי יש עקומת יעילות מסויימת

ש. ענבר:

לאחר 9,8,7 שעות. כי אתה נכנס לעתים לברואיזם,

יש סכנה גדולה, אני אומר - סכנה גדולה, לא סתם סכנה, וזאת אני אומר מהנסיון

שלי, כרגע שאחא לוקח מידלה בת 19,18 ושחיא מאזינה לערבית, וכעבור 6 שעות

עקומת העירנות שלה יורדת, וזה עובר לה ליד האוזן. אסור ללעזת את העשות

את זה. ממש אסור לעשות את זה. אני חסיד הייתי טוען - בין האלחוטן להערבי

רק אלוהים, זה גם סביר, שאחא כעבור תקופה מסויימת מתחיל לשחזר אותה.

ישיבה צ"ו (בקר)

הער ה"ש. ענבר

ש. ענבר

אבל בשביל לקבל את ההתראה בזמן, אתה צריך אנשים מהימנים. אתה צריך אנשים עם תחושת ותכונה. לכן לדעתי, כל תוספת הייתה מועילה, אם אתה שואל אותי אם זה דבר מכריע או לא. מכריע? - לדעתי לא מכריע.

אתה יומר - זה היה מגדיל את הסיכוי אם כי לא מכריע. י. יריין.

כיון שאתה לא יכול גם תוספת של עוד 100 איש... ש. ענבר.

מי היה הקצין ב בבינה רשתית כאשר אתה היית אחראי? י. יריין:

ס"א זעירא. ש. ענבר

נדהל האם אתה זוכר, בתקופה -לך, האם הייתה כקודה, מחקר, לאגזגז י. יריין

ש" 848 מבחינת ב.ר. שלו באופן מיוחד צריך להיות ער

למה שנראה וצל האויב תרגיל? כלומר, יכול מאד להיות שדוקא באמצעי הסוואה של תרגיל

וכה ב.ר. ב-848 חייב להיות ער במיוחד על סמך גסיון זה או אחר?

ליו-דוקא גצאמ ב.ר. = אולי זה תפקיד של איזה ענף

אחר?

ש. ענבר כתוך ה-ב.ר. אנחנו

למשל תרגילים כמו תחרי"ר, כל התרגילים, היינו יושבים

עם היד על הרופק לראות מה קורה שם,

זאת אני מביין. בני התכוונתי למשהו אחר. היה ידוע בקהילת י. יריין:

המודיעין בעולם - שהרוטים כבשו את צ'כיה תחת מסדה

של תמרון. האם זכור לך, בעקבות מה שקרה בצ'כיה, היה ב 848 איזה גוף שתקר

באופן מיוחד את המושג תמרון, זאת ההשתקפות שלו, ב-ב.ר., ואיך אפשר לדעת אם זה

באמת תמרון או לא תמרון?

ישיבה צ"ו (בקר)

העד: ת"א ש. ענבר;

ש. ענבר. אם באמת תסרוך זו לא תסרוך, קא היה טום גוף שישב על סנה ליצור את האבחנות הסדויות בין שזה תרגיל או לא תרגיל, גוף כגוף. אבל זה חלק מחוך שיגרה העבודה והערנות של ענף הבינה הרשמית ומדורי הבינה הרשמית, בעבודה השוטפת היומיומית. וכעיקר זה היה, גם כהנחיה, כאשר זה היה תרגיל בקנה-מידה גדול, לא תרגיל סקסי, תרגיל בקנה-מידה

גדול

י. ידין. אני רציני לשאול אותך ספציפית, אם אתה זוכר, בעקבות

צ'כיה, אם הוקם אצלכם יחידת מחקר מיוחדת?

ב-848 לא.

זה היה עוד בימים של יריב?

ב-848 לא הוקמה יחידה כזאת. זאת אני יודע באופן

פוזיטיבי מוחלט, לא הוקמה יחידה מיוחדת שתחקר

את האינדוקטורים "עדינים בין תרגיל לבין תסרוך".

או שזה יופיע במשימות איסוף?

עכשיו צריך להבחין מה מסבנה באמ"ן. 848 למרות שיש

לו פרקנציות מחקריות, הוא לא עוסק במחקר הכולל.

הוא לא אחראי למחקר הכולל, הוא גם לא היה אחראי להערכת. למרות שבחוקרות

של מתיחות, כתקופות שבה היו לנו חששות, אז נציג של 4848 היה משתתף, לפחות

על צד מצרים, כמעט באופן קבוע, יחד עם ענף המחקר הרלוונטי והיה קו ישיר

ביניהם.

י. ידין: אז מה לא היי. האם ידוע לך: אם באמ"ן היה דבר כזה?

לא ידוע לי.

בבנצל: משימו איסוף, אתה זוכר את זה, ששם השתתף דבר כזה?

ישיבה צ"ד (בקר)

הער: ח"א ש. ענבר

ש. ענבר משימות האיסוף ככל, הן משימות של איסוף עובדות בשטח.

או כוונה שמתבטאת לקביעת העובדה. כלומר, האיסוף

מסיכום של דבר אוסף ידיעות, אותם המחקרים שנעשים, הם לא היו מחקרים כשביל

ללמוד את הכוונות או את התכניות, אלא מחקרים שנעשו על מנת לפתח את הכלים

כדי לאסוף את העובדות. בדרך כלל כלי בינה רשתית.

המשך דבריו רשמה ש.א.

ירייןש. ענבריריין.

הישג, היטג גדול.

ש. ענבר.

אני רוצה לשאול אותך בקשר עם הנושא הקודם. אתה אינך
זוכר אם נוצר נוהל ביחידה 848, שאם יש חרגיל בקנה מידה

היו"ר אגרנט.

גדולצא במצרים, אז היחידה הזאת מתגייסת או מתיחסת לזה כאילו זו מלחמה או ערב
מלחמה, מכחינת הפקיד היחידה ואז מגייסים סילוואים? היה נוהל כזה?

לא היה נוהל שבחרגיל.

ש. ענבר:

האם נקבע שיחיה נוהל? כזה?

היו"ר אגרנט.

לא נקבע לפי מיטב זכרוני נוהל, שכאשר יש חרגיל. הייתי

ש. ענבר.

אומר יותר מזה; באופן פרזיסיבי אני יכול לומר שבזמני

לא היה נוהל שכאשר יש חרגיל, ולו בקנה מידה גדול, רואים בזה מלחמה. נקודה.

באופן שגרתי?

היו"ר אגרנט:

לא, לא. זו לא הייתה שגרה. פה בא התור. אבל בכל תרגיל

ש. ענבר:

תרגיל, ללא יוצא מהכלל, תרגיל גדול, גם מבחינת העניין

שבו וגם מבחינת הגודל לכסדה אחד - היה גיוס מיוחד בתוך היחידה לפני התרגיל,

כזמן התרגיל וגם אחרי התרגיל. וזה למה?

זה כלל מילואים?

היו"ר אגרנט:ש. ענבר:

והיינו מכינים סגל כח אדם מתאים. גם

התאמה של המילואים. לא הייתי אוסר תוספת של אנשי מילואים, אבל גם התאמה של סוג

אנשי מילואים לתרגיל עצמו. כלומר - שתמיד הייתה עירנות וגם כוונות כהרגילים,

ולו רק בגלל העניין של התרגיל. ללא שום ספק - ובזה זכרוני כרוך לגמרי - כאשר

היה סופיע הרגיל החריף, אני בעצמי הייתי נותן תדריכים והיינו מחלקים את המשימות

והיינו קובעים מתי מתחילה משמרת. כי בדרך כלל משמרת לילה, למשל, היא יותר

ולילה מאשר משמרת יום. כלילה עובדים אנשים כחות מנוסים מאשר האנשים ש, וכודים

כיום. אבל לקראת תרגילים לא היו חוכמות בעסק הזה. כל צה"ל היה יכול להיות

בחופש, האנשים היו בבסיסים.

בהמשך לשאלה היתרונה לפי נסיוןך כאשר מחקיים תרגיל

לנדאו:

במצרים, אני מניח תרגיל של ששה או שבעה ימים, כמו

ששה כביכול היה, מתי מתגלה האופי של התרגיל הזה - אם זה תרגיל מפקדות או תרגיל

עם גייסות?

ש. ענבר:

לנדאן: כאשר ביום השלישי או הרביעי של התרגיל עוד לא התבלטה

מהות התרגיל - זה דבר שמעורר שאלות?

ש. ענבר: אני לא הייתי אוסר. לדעתי אני לא גופה, זה שלא

התגלה אם הכוונה היא לעכור מהתרגיל למלחמה - זאת

היא בעיה אחרת.

יריין: איזה מין תרגיל - תת"לג, עם גייסות, עם ספקדות?

ש. ענבר: בדרך כלל בעבר היינו יודעים את אופי התרגיל.

יריין: מתוך מה הייתם יודעים?

ש. ענבר: לפי דעתי בעבר, לא

בפעם הזאת - אינני יודע, כעכור יום יומיים היינו

יודעים את התרגיל. לא היו לנו בעיות. אני לא בטוח אם הפעם לא.

לנדאן: שמענו ממח"ט סיני שבתחילת הלחימה הוא סבל הרכה מהסימה

על ידי האויב, מה ניתן לעשות כדי לרפא את זה?

ש. ענבר: מה דווקא עשינו הרבה. הייתי אוסר כך: עד לפני

כניסה שלי לחפקיד, הוץ מאשר בתרגיל אחד - תרגיל עוז,

לא נעשתה חסימה אקטיבית על כוחותינו. אנחנו עשינו הרכה מאד, במחקן 500 לא

היח תרגיל חטיבתי כמעט - וזה עזר לנו הרכה במלחמה - שבו לא חשפנו את המפקדים

לתופעה של חסימה. העובדה שהוא יכול היה לגלות שזאת חסימה, אגב, אני לא בטוח
אם זאת הייתה חסימה, כי יש הרבה תופעות של הפרעות בקשר שבהן אני חסום,
והחסימה יכולה להיות לדוגמא שאחד הטנקיסטים לוחץ על המיקרופון כאופן קבוע,
ואז הוא משדר וחוסם את עצמו.

לנדאן: זו תופעה נמשכת?

ש. ענבר: זה לא אומר, כאשר מישהו כא ואומר "חוסמים אותי" -

אני לא יודע אם אתה זוכר בכור, שאומרים "חוסמים אותנו"

ואני מיד הייתי נכנס למין טרגט לבדוק את העניין, לא בכל מקרה ממישהו אומר
שחוסמים אותו אמנם חסמים אותו, אבל מה האפשר לעשות - אנחנו אימנו אותם במעבר
מתוך אחד לתוך שני, אנחנו קוראים לזה נוהלים של חסימה מהפרעות, חסימה מחסימות
וזה עכר טוב מאד.

היו"ר אגרנט: מה עושים?

ש. ענבר: חסימה, מהחמקים.

ירין: משנים את התדריס, במקרה זה זה לא סוד, אתה יכול

לבדוק את זה. כפקד חטיבה שעושה רושם מצוין, דן

שומרון, ספקד טוב, הוא אמר לנו שבשלב מסוים הוא היה במצב קשה מאד - הוא איבד
את כל הקשר בגלל חסימה.

לנדאן: מיד בהחלטה.

ירין: אולי כדאי לך לבדוק כדי להסיק, זה לא שייך לנו,

- להסיק לגבי העתיד.

לנדאן: ועוד שאלה אחרונה: מה מידת הכיסוי שלנו על

[Redacted]

ש. ענבר:

אני מעריך שהיכולת הטכנית היום היא לא פחות טובה מאשר היחה.

ירין.

[Redacted]

ש. ענבר:

[Redacted]

אני אחז לך את הכרטיס.

לנראו:

[Redacted]

ש. ענבר:

טא

ידין:
אני רוצה להציג את השאלת הסוף .

ש. ענבר:

לנראו:

ש. ענבר:

ידין:

ש. ענבר:

כמה שסן היית ספקד 848 כאשר אלוף זעירא היה ראש אמ"ן?

בננצאלי:

ש. ענבר: נדמה לי שאני לא זוכר אותו כמפקד. אני זוכר את אהר"לה.

אני הייתי בזמנו של אהר"לה.

מהי עזבת?

נבוצאל:

באוגוסט 72. אהר"לה עזב בסכסמבר. לא הייתי בזמנו של

ש. ענבר.

אלוף זעירא.

אני רוצה לשאול אותך שאלה מסככת. מה הרגשתך או

היו"ר אגרנט:

הערכתך למגב בטחון קשר שלנו בזמן המלחמה?

אני חושב כך: ברמה האסטרטגית או פרטיבית או רמת

ש. ענבר:

הפיקוד, כולל רמת האוגדה מצב טוב. ברמה מתחת לזה מצב לא מספק. לא מספק בשטח

הרדיו הטקטי.

פרוש הדבר?

היו"ר אגרנט:

פרוש הדבר שלא היו לנו מספיק אמצעי הסברה, לא היה

ש. ענבר

שימוש נכון גם כאשר היה המינימום של הטלקודים - מלקודי

גזית, ואילן היינו עושים יותר טוב - ללא שום ספק היינו מונעים מעצמו נזקים.

אני מודה לך.

היו"ר אגרנט:

(הפסקה)